

WYKORZYSTANIE TIK W NAUCZANIU

Wprowadzenie i porady praktyczne

Materiał opracowany w ramach projektu "Profesjonalny nauczyciel konstruktorem marzeń młodych Europejczyków", nr 2018-1-PL01-KA101-049005. Projekt realizowany przy wsparciu programu Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus +

Uczniowie korzystają z nowoczesnych technologii w swoich domach. Używają telefonów komórkowych, tabletów, komputerów, odtwarzaczy multimedialnych i innych mediów, które ze specjalnym oprogramowaniem mają charakter informacyjno-komunikacyjny. To ich świat, w którym wznoszą się i w którym czują się bardzo naturalnie.

Trudno dziś wyobrazić sobie szkołę bez komputerów, lecz mimo to efektywne nauczanie z wykorzystaniem TIK nie jest zadaniem łatwym. Chodzi o wypracowanie takiej koncepcji stosowania nowych technologii, która wzbogaci kompetencje uczniów, a także o to, aby nauczyciele kierowali się przy tym nadrzędnymi celami kształcenia, zapisanymi w podstawie programowej oraz zawartymi w niej wymaganiami edukacyjnymi.

Technologie informacyjno- komunikacyjne mogą być wykorzystywane w edukacji na wiele sposobów. Przedstawię kilka modeli stosowania TIK w pracy nauczyciela z uczniami.

1. Nauczyciel wykorzystuje TIK do przygotowywania materiałów na zajęcia. Uczniowie są odbiorcami- pracują z materiałami przekazanymi w formie papierowej.

Nauczyciele przygotowują karty pracy, instrukcje, testy, prezentacje, gry edukacyjne itp. Sami odpowiadają za stworzenie materiału. Uczniowie korzystają z gotowego produktu- słuchają, oglądają, piszą, czytają, liczą, wykonują czynności manualne.

2. Uczeń, przygotowując się w domu do lekcji, pracuje z TIK samodzielnie lub w grupie kolegów. Pozostali uczniowie i nauczyciel są odbiorcami – korzystają ze stworzonych przez ucznia materiałów, nie stosując aktywnie TIK.

Ten model pracy z TIK zakłada wykonanie przez ucznia pracy domowej lub części projektu edukacyjnego w domu przy użyciu narzędzi TIK. Uczeń zbiera informacje, tworzy prezentacje itp. Pracując nad nimi, uczy się aktywnie przez osobiste doświadczenie.

3. Nauczyciel przygotowuje pomoce dydaktyczne, całe zajęcia lub ich część, używając TIK. Uczniowie korzystają z TIK w czasie lekcji, pracując z materiałami w formie elektronicznej.

Po otrzymaniu materiałów uczniowie samodzielnie, w parach lub małych grupach pracują wspierając się nowymi technologiami. Taki model współpracy wymaga dużego zaangażowania i celowego, uzasadnionego wykorzystania TIK w nauczaniu.

4. Odwrócona lekcja. Nauczyciel korzystając z TIK przygotowuje dla uczniów materiały do uczenia się w domu. Uczniowie na podstawie tych materiałów opracowują element lekcji, a zdobytą wiedzę wykorzystują w klasie i wzajemnie się uczą stosując TIK.

Model odwróconej lekcji ukierunkowuje uczniów na merytoryczne przygotowanie się w domu do aktywności zaplanowanych na lekcję. Dzięki zadaniom wykonywanym w domu uczniowie nabywają umiejętności, a nie tylko zdobywają informacje. Jest to wykorzystanie wiedzy w praktyce.

5. TIK towarzyszy procesowi uczenia się.

W tym modelu wykorzystanie TIK zarówno przez nauczyciela, jak i uczniów, odbywa się w szkole i w domu. Przykładem takiego użycia TIK jest tworzenie e-portfolio. Prace uczniów

są dostępne zarówno w trakcie, jak i podczas podsumowania oraz bieżącej oceny kształtującej.

Wybór najwłaściwszego modelu zależy od nauczyciela. Warto pamiętać, że celem wprowadzenia TIK do szkoły jest zwiększenie efektywności uczenia się. Jeśli TIK mają pomagać uczniom w uczeniu się, to zarówno nauczyciele jak, i uczniowie powinni pracować aktywnie.

Technologie informacyjno- komunikacyjne mogą bardzo pomóc nauczycielom w prowadzeniu lekcji, a uczniom w uczeniu się. Dobra praktyka TIK:

1. Prowadzi do osiągnięcia celów lekcji i zwiększenia efektywności nauczania.

Można spodziewać się, że efekty uczenia się będą potencjalnie lepsze, szersze, bardziej pogłębione niż te, które osiąga się pracując tradycyjnymi metodami.

2. Wspomaga kształcenie, ułatwia je lub wzbogaca jego treści i formy przekazu.

Wymaga to spełnienia określonych warunków. Stosowanie TIK musi być uzasadnione celem dydaktycznym i czynnie wpływać na nadbudowywanie umiejętności uczniów. Nowoczesne narzędzia muszą mieć wyraźną przewagę nad tekstem i informacjami w podręczniku dzięki zastosowaniu nowych form przekazu i uruchomieniu różnych kanałów percepcji, aby uczniowie mogli zobaczyć, usłyszeć i zrozumieć więcej. TIK wzbogacają treści kształcenia i wspierają proces uczenia się, ponieważ uczniowie mogą pracować samodzielnie, współpracować i komunikować się z innymi osobami pracującymi nad danym zadaniem.

3. Wspiera osobisty rozwój ucznia.

Uczniowie wykorzystują TIK pracując w parach, grupach lub indywidualnie, po czym drogą elektroniczną otrzymują od nauczyciela informację zwrotną, dzięki której mogą zastanowić się nad własną pracą i ją poprawić.

4. Zwiększa motywację ucznia.

Dzięki zastosowaniu TIK można rozbudzić w uczniach większą ciekawość, dać im większą autonomię, wykorzystać więcej możliwości prowadzących do osiągnięcia celu.

5. Ułatwia pracę nauczycielowi.

Dotyczy to zarówno pracy nauczyciela nad przygotowaniem lekcji, jak i wykorzystania TIK podczas zajęć i po nich, monitorowania i ewaluacji procesu nauczania, jego organizacji, zarządzania klasą i pracą uczniów, organizacji i przebiegu pracy zespołowej nauczycieli i wielu innych działań w szkole.

6. Pozwala na wykorzystanie przez innych.

Jej forma ułatwia wykorzystywanie i rozwijanie takiej praktyki przez innych nauczycieli. Może to być scenariusz lekcji lub pojedyncze ćwiczenia dla uczniów.

Należy uważać jednak, aby TIK nie zaczęły zastępować ćwiczenia umiejętności, które wymagają metod tradycyjnych, np. rysowania, malowania, ręcznego pisania, liczenia.

Technologie informacyjne są dodatkiem do dobrych metod nauczania, a nie ich zamiennikiem.

Stosowanie narzędzi TIK pozwala nauczycielowi z łatwością zrealizować zapisy podstawy programowej. Nauka stanie się dla dzieci zabawą i przygodą. Będziemy w ciekawy sposób rozwijać w uczniach kreatywność, ciekawość, wyobraźnię, umiejętność logicznego myślenia, pracy w zespole. W natłoku codziennych informacji, które w niewiarygodnym tempie docierają do nas w każdej chwili, nauczymy dzieci ich filtrowania, oceny wiarygodności, krytycznego myślenia, by potrafiły je umiejętnie wykorzystać i powiązać z już zdobytymi. W nowoczesnym modelu szkoły to uczeń stoi w jej centrum. Przekaz, który dociera do ucznia, powinien być dostosowany do jego możliwości, stylu uczenia się, warunków.

Powszechny dostęp do informacji oraz ogromne zasoby Internetu sprawiają, że na każdym etapie procesu dydaktycznego można zastosować narzędzia TIK. Aby skutecznie wspierać realizację celów lekcji należy dobierać takie narzędzia, które będą pasowały do potrzeb uczniów i specyfiki zajęć. Wiele narzędzi i zasobów Internetu nadaje się do szybkiego i łatwego wykorzystania bez względu na przedmiot nauczania.

Opracowała: Ewa Domańska